

Persbericht

PB07-089
20 december 2007
9.30 uur

Economische groei derde kwartaal opwaarts bijgesteld naar 4,2 procent

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2007 met 4,2 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. De tweede raming van de economische groei is 0,1 procentpunt hoger dan de eerste raming van 13 november jongstleden. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

De economische groei in het derde kwartaal is de hoogste groei in meer dan zeven jaar. Vooral de productie van aardgas zorgde voor een flinke impuls. Verder groeide ook de productie van commerciële dienstverleners en de bouw meer dan gemiddeld. De uitvoer, de investeringen en de consumptie van huishoudens groeiden harder dan in het eerste halfjaar van 2007.

Licht opwaartse bijstelling

De opwaartse bijstelling van 0,1 procent is het resultaat van enkele beperkte bijstellingen. Zo komen de investeringen en de uitvoer van Nederlands product hoger uit, de consumptie lager. Naar bedrijfstakken is de productie in de landbouw, de aardgaswinning en de commerciële dienstverlening iets hoger, die in de zorg iets lager dan bij de eerste raming.

Hoogste kwartaal-op-kwartaalgroei in ruim tien jaar

De economie groeide in het derde kwartaal met 1,8 procent ten opzichte van een kwartaal eerder. Dat is gelijk aan de eerste raming. De kwartaal-op-kwartaalgroei is aanzienlijk hoger dan in voorgaande kwartalen. Het is zelfs de hoogste in meer dan tien jaar.

Groeiversnelling bij uitvoer, consumptie en investeringen

De uitvoer groeide in het derde kwartaal sterker dan in het eerste halfjaar. Dit komt door de uitvoer van Nederlands product. De consumptie van huishoudens versnelde ook, vooral door het hogere aardgasverbruik. In 2006 was het aardgasverbruik extreem laag door de warme zomer. Verder schaften consumenten vooral meer duurzame consumptiegoederen aan zoals kleding, consumentenelektronica en woninginrichting. De overheidsconsumptie groeide sneller onder impuls van aantrekkende zorguitgaven. De investeringsgroei ten slotte wordt breed gedragen. Vooral de investeringen in machines, gebouwen en computers namen sterk toe.

Commerciële dienstverleners, aardgaswinning, bouw en zorg trekken de groei

De aardgaswinning realiseerde in het derde kwartaal 2007 de hoogste productiegroei. Dit hangt samen met de minder warme zomer in Europa. De productie in de bouw en in de commerciële dienstverlening groeide met ongeveer 5 procent. De bouw profiteerde vooral van de aantrekkende investeringen in bedrijfsgebouwen. In de commerciële dienstverlening was vooral de productiegroei in de groothandel, de uitzendbranche, ICT en economische en juridische dienstverlening hoog. Verder trok de productie van de zorg aan. De groei van de industriële productie ten slotte bleef achter bij het gemiddelde.

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed en worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt.

Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds opnieuw doorgerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, incidenteel tot meer substantiële bijstellingen.

Jaarcijfers

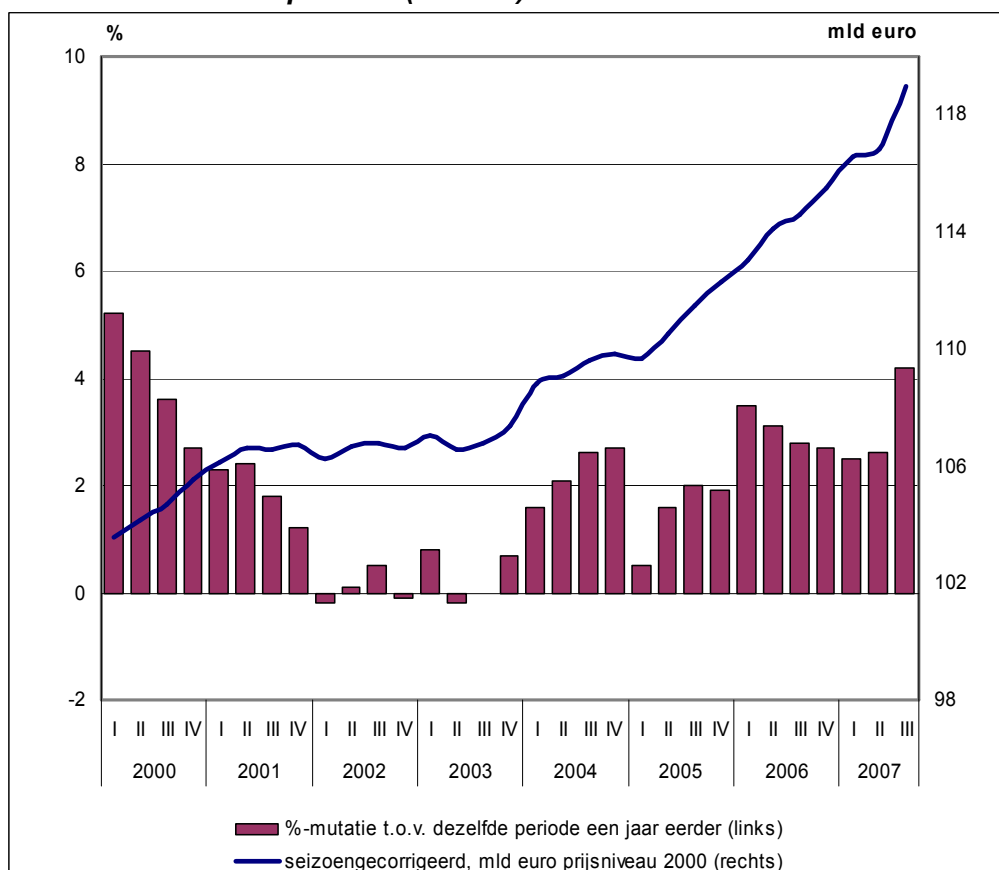
Het persbericht over de tweede raming van de economische groei voor het eerste kwartaal bevat additionele gegevens over het productie- en bestedingendeel van de jaarpublicatie Nationale rekeningen. In dat persbericht zullen daarom twee extra tabellen worden opgenomen met enkele nieuwe jaarcijfers.

Zorgstelsel

Op 1 januari 2006 is het nieuwe zorgstelsel ingevoerd. In de Nationale rekeningen brengt dit een verschuiving met zich mee van consumptie door huishoudens naar consumptie door de overheid. De consumptie door huishoudens is hierdoor in 2006 veel lager, de consumptie door de overheid

veel hoger dan een jaar eerder. Ook heeft bij de productie een overheveling plaatsgevonden van overheid naar verzekeringsinstellingen. In dit persbericht zijn de cijfers opgenomen waarin deze verschuivingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor 2006 in tabel 2 tussen haakjes de cijfers opgenomen waarin voor deze verschuiving is gecorrigeerd. Bij de beschrijving van ontwikkelingen is de tekst van het persbericht gebaseerd op de gecorrigeerde cijfers. Het effect van het nieuwe zorgstelsel doet zich in 2007 niet meer voor.

Bruto binnenlands product (volume)

Bron: CBS.

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen)

	Waarde	Volumeverandering t.o.v.	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾
	<i>mld euro</i>	%	%
2004	491,2	2,2	.
2005	509,0	1,5	.
2006	534,3	3,0	.
2004-I	120,5	1,6	1,4
II	124,3	2,1	0,2
III	118,6	2,6	0,5
IV	127,8	2,7	0,2
2005-I	123,8	0,5	-0,2
II	129,0	1,6	0,8
III	123,1	2,0	0,9
IV	133,0	1,9	0,7
2006-I	131,2	3,5	0,7
II	135,3	3,1	1,0
III	128,6	2,8	0,4
IV	139,2	2,7	0,8
2007-I	136,8	2,5	0,9
II	140,6	2,6	0,2
III	135,5 [#]	4,2 [#]	1,8

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2006 ²⁾	2006	2007			
		III ²⁾	IV ²⁾	I	II	III [#]
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	2,5	2,4	2,4	1,7	2,0	2,8
w.v. door huishoudens	-0,8	-0,9	-1,5	1,4	1,6	2,2
	(2,7)	(2,6)	(2,1)			
door overheid	9,4	9,3	9,9	2,1	2,7	3,9
	(2,2)	(1,9)	(2,9)			
Investerings in vaste activa	7,2	6,7	11,2	8,9	2,4	6,5
Veranderingen voorraden 1)	-0,1	-0,3	0,7	0,2	-1,4	-0,3
Nationale bestedingen	3,4	3,2	3,6	2,3	2,3	3,5
Uitvoer goederen en diensten	7,0	5,9	6,5	6,2	5,3	7,5
Invoer goederen en diensten	8,1	6,8	8,3	6,5	5,1	7,0
Bruto binnenlands product	3,0	2,8	2,7	2,5	2,6	4,2

1) In procenten van het bbp in constante prijzen.

2) De getallen tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor veranderingen in het zorgstelsel.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2006	2006	2007			
		III	IV	I	II	III [#]
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	1,6	0,7	0,8	-1,9	0,6	4,9
Landbouw en visserij	-1,9	-1,1	-2,5	1,8	-0,3	0,3
Industrie en energie:	1,2	-0,1	0,4	-4,7	-0,8	5,4
w.o. Industrie	2,3	1,5	4,3	4,4	2,5	2,2
Delfstoffenwinning	-3,3	-13,8	-13,5	-24,2	-14,3	28,3
Bouwnijverheid	4,1	4,5	3,8	7,2	5,4	5,6
Commerciële diensten	4,6	4,7	4,4	5,2	4,1	4,8
Handel, horeca en transport	5,5	4,7	5,0	5,2	3,7	5,1
Financiële en zakelijke diensten	3,9	4,7	4,0	5,2	4,5	4,6
Niet-commerciële diensten	1,3	1,8	2,3	2,2	2,2	2,4

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.